

Lege nr. 72/2013

din 28/03/2013

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 182 din 02/04/2013

Lege privind masurile pentru combaterea intarzierii in executarea obligatiilor de plata a unor sume de bani rezultand din contracte incheiate intre profesionisti si intre acestia si autoritati contractante

In vederea promovarii competitivitatii mediului de afaceri si pentru consolidarea functionalitatii pietei romanesti, ca parte integranta a pietei interne a Uniunii Europene, se impune crearea unor mecanisme eficiente pentru combaterea intarzierii in executarea obligatiilor de plata rezultand din contractele incheiate intre profesionisti si intre acestia si autoritati contractante, in scopul transpunerii Directivei 2011/7/UE a Parlamentului European si a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea intarzierii in efectuarea platilor in tranzactiile comerciale, denumita in continuare Directiva,

Parlamentul Romaniei adopta prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

ARTICOLUL 1

Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplica creantelor certe, lichide si exigibile, constand in obligatii de plata a unor sume de bani care rezulta dintr-un contract incheiat intre profesionisti sau intre acestia si o autoritate contractanta, contractul avand ca obiect furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii, inclusiv proiectarea si executia lucrarilor publice, a cladirilor si a lucrarilor de constructii civile.

(2) Nu sunt incluse in sfera de aplicare a prezentei legi:

a) creantele inscrise la masa credala in cadrul unei proceduri de insolventa si creantele ce fac obiectul unui mandat ad-hoc, concordat preventiv ori al unei intelegeri incheiate ca urmare a unei negocieri extrajudiciare de restructurare a datoriilor unei societati;

b) contractele incheiate intre profesionisti si consumatori.

ARTICOLUL 2

Definitii

In sensul prezentei legi, expresiile si termenii de mai jos au urmatorul inteles:

1. autoritate contractanta:

a) orice autoritate publica a statului roman, care actioneaza la nivel central, regional sau local;

b) orice organism de drept public, altul decat cel prevazut la lit. a), cu personalitate juridica, care a fost infiintat pentru a satisface nevoi de interes general, fara scop lucrativ, si care se afla in cel putin una dintre urmatoarele situatii:

(i) este finantat, in majoritate, de catre o autoritate contractanta, astfel cum este definita la lit. a), sau de catre alt organism de drept public;

(ii) se afla in subordinea sau este supus controlului unei autoritati contractante, astfel cum este definita la lit. a), sau unui alt organism de drept public;

(iii) in componenta consiliului de administratie ori, dupa caz, a consiliului de supraveghere si directoratului, mai mult de jumătate din numarul membrilor sunt numiti de catre o autoritate contractanta, astfel cum este definita la lit. a), sau de catre alt organism de drept public;

c) orice asociere formata de una sau mai multe autoritati contractante dintre cele prevazute la lit. a) sau b);

2. profesionist - orice persoana fizica sau juridica care exploateaza o intreprindere cu scop lucrativ;

3. intarzierea in executarea obligatiilor de plata a unor sume de bani - neefectuarea platii la termenul stabilit prin contract sau prin lege, in conditiile art. 3 alin. (1) si ale art. 8 alin. (1);

4. suma datorata - suma care ar fi trebuit sa fie platita in termenul contractual sau legal de plata si alte sume mentionate in factura sau in cererea echivalenta de plata.

CAPITOLUL II

Contracte intre profesionisti

ARTICOLUL 3

Determinarea dobanzii

(1) In raporturile dintre profesionisti, creanta constand in pretul bunurilor livrate sau tariful serviciilor prestate produce dobanzi

penalizatoare in cazul in care:

- a) creditorul, inclusiv subcontractatii acestuia, si-au indeplinit obligatiile contractuale;
 - b) creditorul nu a primit suma datorata la scadenta, cu exceptia cazului in care debitorului nu ii este imputabila intarzierea.
- (2) Dobanda penalizatoare curge de la scadenta pana la momentul platii, in conditiile dispozitiilor art. 1.535 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicata, cu modificarile ulterioare.
- (3) Daca termenul de plata nu a fost prevazut in contract, dobanda penalizatoare curge de la urmatoarele termene:
- a) dupa 30 de zile calendaristice de la data primirii de catre debitor a facturii sau a oricarei altei asemenea cereri echivalente de plata;
 - b) daca data primirii facturii ori a unei cereri echivalente de plata este incerta sau anterioara primirii bunurilor sau prestarii serviciilor, dupa 30 de zile calendaristice de la receptia marfurilor sau prestarea serviciilor;
 - c) daca legea sau contractul stabileste o procedura de receptie ori de verificare, permitand certificarea conformitatii marfurilor sau serviciilor, iar debitorul a primit factura ori cererea echivalenta de plata la data receptiei sau verificarii ori anterior acestor date, dupa 30 de zile calendaristice de la aceasta data.
- (4) Procedura de receptie sau verificare prevazuta la alin. (3) lit. c) nu poate depasi 30 de zile calendaristice de la data receptiei bunurilor sau prestarii serviciilor. Prin exceptie, partile pot stipula in contract un termen mai mare de 30 de zile calendaristice, sub rezerva ca aceasta clauza sa nu fie abuziva, potrivit art. 12.

ARTICOLUL 4

Dobanda legala penalizatoare

Daca partile nu au stabilit nivelul dobanzii pentru plata cu intarziere, se va aplica dobanda legala penalizatoare, calculata potrivit art. 3 din Ordonanta Guvernului nr. 13/2011 privind dobanda legala remuneratorie si penalizatoare pentru obligatii banesti, precum si pentru reglementarea unor masuri financiar-fiscale in domeniul bancar, aprobata prin Legea nr. 43/2012. Rata de referinta a dobanzii legale in vigoare in prima zi calendaristica a semestrului se aplica pe intregul semestru.

ARTICOLUL 5

Termenul contractual de plata

- (1) In raporturile dintre profesionisti, termenul de plata nu poate fi mai mare de 60 de zile calendaristice. Prin exceptie, partile pot stipula in contract un termen de plata mai mare, sub rezerva ca aceasta clauza sa nu fie abuziva, potrivit art. 12.
- (2) Partile pot conveni efectuarea platii in mod esalonat, in acest caz, dobanzile penalizatoare si celelalte despagubiri prevazute de prezenta lege se calculeaza prin raportare la suma scadenta.
- (3) Partile nu pot conveni cu privire la data emiterii/primirii facturii. Orice clauza prin care se stipuleaza un termen de emitere/primire a facturii este lovita de nulitate absoluta.

CAPITOLUL III

Contracte intre profesionisti si autoritati contractante

ARTICOLUL 6

Termenul legal de plata

- (1) Autoritatile contractante executa obligatia de plata a sumelor de bani rezultand din contractele incheiate cu profesionisti cel tarziu la:
 - a) 30 de zile calendaristice de la data primirii facturii sau a oricarei altei cereri echivalente de plata;
 - b) 30 de zile calendaristice de la data receptiei bunurilor sau prestarii serviciilor, daca data primirii facturii ori a unei cereri echivalente de plata este incerta sau anterioara receptiei bunurilor sau prestarii serviciilor;
 - c) 30 de zile calendaristice de la receptie sau verificare, daca prin lege sau prin contract se stabileste o procedura de receptie ori de verificare pentru certificarea conformitatii marfurilor sau serviciilor, iar autoritatea contractanta a primit factura ori cererea echivalenta de plata la data receptiei sau verificarii ori anterior acestei date.
- (2) Procedura de receptie sau verificare prevazuta la alin. (1) lit. c) nu poate depasi 30 de zile calendaristice de la data primirii bunurilor sau prestarii serviciilor. Prin exceptie, in cazuri justificate in mod obiectiv de natura sau caracteristicile contractului, procedura de receptie sau verificare poate avea o durata mai mare de 30 de zile calendaristice, daca sunt stabilite expres in contract si in documentatia achizitiei atat termenul de receptie, cat si motivele obiective, sub rezerva ca aceasta clauza sa nu fie abuziva, in sensul art. 12.
- (3) Partile nu pot conveni cu privire la data emiterii/primirii facturii. Orice clauza prin care se stipuleaza un termen de emitere/primire a facturii este lovita de nulitate absoluta.
- (4) In cazul institutiilor publice din domeniul sanatatii si entitatilor publice care furnizeaza servicii medicale de sanatate, termenul legal de plata pentru obligatiile banesti rezultand din contracte incheiate cu profesionisti este de cel mult 60 de zile calendaristice, care se calculeaza potrivit prevederilor alin. (1).

ARTICOLUL 7

Termenul contractual de plata

- (1) Termenele de plata stabilite in contract pentru executarea obligatiilor autoritatilor contractante nu pot fi mai mari decat termenele stabilite potrivit art. 6 alin. (1). In mod exceptional, partile pot stipula un termen de plata de maximum 60 de zile calendaristice, daca acesta este stabilit expres in contract si in documentatia achizitiei si este obiectiv justificat, tinand cont de natura sau caracteristicile specifice ale contractului, sub rezerva ca aceasta clauza sa nu fie abuziva, in sensul art. 12.
- (2) Dispozitiile art. 5 alin. (2), privitoare la platile esalonate, se aplica in mod corespunzator.

ARTICOLUL 8

Dobanda penalizatoare

(1) In raporturile dintre autoritatile contractante si profesionisti, creanta de plata constand in pretul bunurilor livrate sau tariful serviciilor prestate produce dobanzi penalizatoare daca sunt indeplinite conditiile prevazute la art. 3 alin. (1).

(2) Dobanda penalizatoare pentru plata cu intarziere curge de la termenul stipulat in contract sau, in cazul in care nu a fost stipulat in contract, de la expirarea termenelor prevazute la art. 6 alin. (1), in conditiile dispozitiilor art. 1.535 din Legea nr. 287/2009, republicata, cu modificarile ulterioare. Prevederile art. 4 se aplica in mod corespunzator.

CAPITOLUL IV

Costurile de recuperare a creantei

ARTICOLUL 9

Cheltuieli pentru recuperarea creantei

Creditorul poate pretinde daune-interese pentru toate cheltuielile facute pentru recuperarea creantei, in conditiile neexecutarii la timp a obligatiei de plata de catre debitor.

ARTICOLUL 10

Daune-interese minimale

(1) Fara a aduce atingere drepturilor prevazute la art. 9, daca sunt intrunite conditiile intarzierii la plata, creditorul poate pretinde debitorului plata contravalorii in lei la data platii a sumei de 40 euro, reprezentand daune-interese suplimentare minimale.

(2) Obligatia de plata a sumei prevazute la alin. (1) este scadenta de la data la care curge dobanda penalizatoare, potrivit prevederilor art. 3 alin. (2) si (3) sau, dupa caz, ale art. 8 alin. (2).

(3) Suma prevazuta la alin. (1) este suplimentara cheltuielilor aferente unei eventuale proceduri de executare silita.

ARTICOLUL 11

Contracte cu avansuri

In cazul acordarii de avansuri de catre autoritatea contractanta, potrivit legii, prevederile art. 8-10 se aplica pentru diferenta dintre obligatiile de plata si avansurile acordate.

CAPITOLUL V

Clauze contractuale si practici abuzive

ARTICOLUL 12

Notiune

Practica sau clauza contractuala prin care se stabileste in mod vadit inechitabil, in raport cu creditorul, termenul de plata, nivelul dobanzii pentru plata intarziata sau al daunelor-interese suplimentare este considerata abuziva.

ARTICOLUL 13

Calificarea clauzelor si a practicilor abuzive

In determinarea caracterului abuziv al unei clauze sau practici, instanta tine cont de toate circumstantele cauzei, in special de:

- a) abaterile grave de la practicile statornicite intre parti sau de la uzantele conforme ordinii publice sau bunelor moravuri;
- b) nerespectarea principiului bunei-credinte si a principiilor de diligenza in executarea obligatiilor;
- c) natura bunurilor sau serviciilor;
- d) neprevaderea motivelor obiective de derogare de la termenele de plata sau de la rata dobanzii, potrivit prezentei legi;
- e) pozitia dominanta a cocontractantului in raport cu o intreprindere mica sau mijlocie.

ARTICOLUL 14

Clauze calificate de lege ca abuzive

Sunt calificate ca abuzive, nefiind necesara verificarea existentei circumstantelor prevazute la art. 13 sau a altor circumstante specifice cauzei, clauzele contractuale care:

- a) exclud posibilitatea aplicarii de dobanzi penalizatoare sau stabilesc dobanzi penalizatoare inferioare dobanzii legale penalizatoare;
- b) fixeaza o obligatie de punere in intarziere pentru a opera curgerea dobanzilor;
- c) prevad un termen mai mare de la care creanta produce dobanzi decat cel prevazut la art. 3 alin. (3) sau, dupa caz, la art. 6 si art. 7 alin. (1);
- d) fixeaza, in contractele dintre profesionisti si autoritati contractante, un termen de plata mai mare decat cel prevazut la art. 7

alin. (1);

- e) elimina posibilitatea platii de daune-interese suplimentare;
- f) stabilesc un termen pentru emiterea/primirea facturii.

ARTICOLUL 15

Sanctiuni

(1) Clauzele abuzive sunt lovite de nulitate absoluta.

(2) Raspunderea patrimoniala pentru prejudiciile cauzate de clauzele si practicile abuzive este atrasa potrivit prevederilor Legii nr. 287/2009, republicata, cu modificarile ulterioare.

CAPITOLUL VI

Dispozitii procedurale

ARTICOLUL 16

Ordonanta de plata

Daca debitorul intarzie in efectuarea platii, creditorul poate obtine un titlu executoriu prin procedura ordonantei de plata, prevazuta de dispozitiile art. 1.013-1.024 din cadrul titlului IX al Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedura civila, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare.

ARTICOLUL 17

Tratament egal

Dispozitiile art. 1.013-1.024 din Legea nr. 134/2010, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, se aplica, in aceleasi conditii, tuturor creditorilor stabiliti in Uniunea Europeana.

CAPITOLUL VII

Cadrul organizatoric al organizatiilor neguvernamentale ale profesionistilor

ARTICOLUL 18

Rolul organizatiilor patronale

(1) Organizatiile patronale reprezentative, potrivit legii, si membrii acestora vegheaza la respectarea drepturilor conferite de prezenta lege.

(2) Autoritatile publice colaboreaza cu organizatiile patronale reprezentative pentru promovarea drepturilor conferite prin prezenta lege.

ARTICOLUL 19

Drepturi

Organizatiile patronale reprezentative, potrivit legii, au urmatoarele drepturi:

a) de a fi consultate, cu ocazia elaborarii proiectelor de acte normative din domeniul achizitiilor publice si actelor normative ce au ca scop sau efect incurajarea disciplinei contractuale;

b) de a introduce actiuni in justitie pentru apararea drepturilor si intereselor legitime ale membrilor lor, in special actiuni in anularea clauzelor abuzive si in constatarea practicilor abuzive;

c) de a informa opinia publica, prin mass-media, cu privire la practicile si clauzele abuzive identificate;

d) de a elabora, singure sau in colaborare cu institutii publice, coduri de promovare a disciplinei contractuale, de dezvoltare a uzantei platii la termen;

e) de a organiza, singure sau in colaborare cu institutii publice, campanii de informare a mediului de afaceri asupra drepturilor si obligatiilor instituite de prezenta lege si cu privire la remediile judiciare pentru protectia drepturilor prevazute de prezenta lege.

CAPITOLUL VIII

Completarea unor acte normative incidente

ARTICOLUL 20

Dupa alineatul (2) al articolului 3 din Ordonanta Guvernului nr. 13/2011 privind dobanda legala remuneratorie si penalizatoare pentru obligatii banesti, precum si pentru reglementarea unor masuri financiar-fiscale in domeniul bancar, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 607 din 29 august 2011, aprobata prin Legea nr. 43/2012, se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu urmatorul cuprins:

"(2¹) In raporturile dintre profesionisti si intre acestia si autoritatile contractante, dobanda legala penalizatoare se stabileste la

nivelul ratei dobanzii de referinta plus 8 puncte procentuale."

CAPITOLUL IX

Dispozitii tranzitorii si finale

ARTICOLUL 21

Dispozitiile prezentei legi, cu exceptia prevederilor art. 15, nu sunt aplicabile obligatiilor de plata a unor sume de bani rezultand din contracte incheiate intre profesionisti si intre acestia si autoritati contractante inainte de data intrarii in vigoare a prezentei legi.

ARTICOLUL 22

Termenul profesionist prevazut la art. 3 alin. (2¹) din Ordonanta Guvernului nr. 13/2011, aprobata prin Legea nr. 43/2012, cu completarile aduse prin prezenta lege, va avea sensul prevazut la art. 2 pct. 2 din prezenta lege.

ARTICOLUL 23

In termen de 60 de zile de la data intrarii in vigoare a prezentei legi, Ministerul Justitiei informeaza Comisia Europeana cu privire la optiunea Romaniei de a face uz de dispozitiile art. 4 alin. (4) lit. b) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European si a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea intarzierii in efectuarea platilor in tranzactiile comerciale.

ARTICOLUL 24

La data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga:

- a)** art. 1.017 alin. (2) pct. 1 si 2 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedura civila, republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, cu modificarile si completarile ulterioare;
- b)** orice alte dispozitii contrare.

*

Prezenta lege transpune Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European si a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea intarzierii in efectuarea platilor in tranzactiile comerciale, publicata in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 48 din 23 februarie 2011.

Aceasta lege a fost adoptata de Parlamentul Romaniei, cu respectarea prevederilor art. 75 si ale art. 76 alin. (2) din Constitutia Romaniei, republicata.

PRESEDINTELE CAMEREI
DEPUTATILOR

VALERIU-STEFAN ZGONEA

PRESEDINTELE SENATULUI

GEORGE-CRIN LAURENTIU
ANTONESCU

Bucuresti, 28 martie 2013.
Nr. 72.